

1.	Наслов на наставниот предмет	ХИГИЕНА И ЕКОЛОГИЈА			
2.	Код	ДМС/Т-215			
3.	Студиска програма	Тригодишни стручни студии за дипломирана			
4.	Организатор на студиската програма	УКИМ - Медицински факултет			
5.	Степен на образование (прв односно	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора/ III	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Раководител на катедрата Проф. Д-р Михаил Кочубовски *наставата ја изведуваат сите членови на катедрата			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Исполнет услов за запишување во втора година			
10.	Цели на предметната програма: • Да се запознае со подрачјето на дејствување на хигиената и екологијата • Да се запознае со ризиците од животната средина, негативните здравствени ефекти од влијанието на животната средина, превентивни мерки за намалување на изложеноста, • Да стекне знаења за безбедна храна, болести поврзани со небезбедна храна и правилна исхрана				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава (30 часа): • Хигиена (дефиниција, методи и поле на работа) • Еко-токсикологија (еколошки концепт на здравјето) • Процена на ризик и еко-онкологија • Здравствена екологија (Комуналнахигиена): воздух, вода, почва, радијации, бучава, здравствено-еколошки норми во здравствените институции, отпадни материи со особен акцент на медицинскиот отпад и регулативи • Климатски промени, топлотни и студени бранови • Хигиенски стандарди за здравствени и училишни установи • Хигиена на храна и исхрана - безбедност на храна и болести поврзани со небезбедна храна, додатоци на исхрана, фортификација на храната, проценка на нутритивен статус на населението, принципи на правилна исхрана, значење на исхраната за здрави луѓе и на популациони групи со посебни нутритивни потреби: деца, спортисти, бремени жени, доилки, малнутриции и обезитас Вежби (25 часа): Мониторинг на квалитетот на воздухот и методи за следење на негативните здравствени ефекти. Физички опасности во животната средина. Методи за мониторинг на безбедноста на водата за пиење, лабораториски тестирања и локална инспекција на водоснабдителни објекти. Безбедност на храната и исхрана- студентите подготвуваат заеднички проект. Училишна хигиена Функционирање на здравствениот систем во вонредни услови, природни или антропогени катастрофи (војна, бегалска криза, поплави, земјотреси) хигиена на домување, организација и имплементација на дезинфекција, дезинсекција, дератизација и д е к о н т а м и н а ц и ј а .				

12.				
	Методи на учење: предавања и семинари			
13.	Вкупен расположив фонд на време	165 часа		
14.	Распределба на расположивото време	55 часови предавања, вежби и семинари 110 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби. Семинари	25 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно \ чсњс	110 часа
17.	Начин на оценување		бодови	
17.1	Континуирани проверки	Писмена проверка на знаењето Коловиум 1 - здравствена екологија 35-55 Колоквиум 2- хигиена на храна и исхрана 10-20		
17.2	Завршен испит	Писмена проверка на знаењето Ако студентот не го положи првиот колоквиум, тогаш оди на завршен испит кој опфаќа проверка на знаењето од двата колоквиуми 45-75 мин.-макс.		
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	Подготовка на проект во мали групи до 5 студенти и усмена презентација 1-5 мин.-макс.		
17.4	Активно учество	Теоретска настава 7.5-12.5 мин.-макс. Практична настава 7.5-12.5 мин.-макс.		

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода	5 (пет) P
		од 60 до 68 бода	6 (шест) E
		од 69 до 76 бода	7 (седум) O
		од 77 до 84 бода	8 (осум) C
		од 85 до 92 бода	9 (девет) B
		од 93 до 100 бода	10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	За да добие потпис, студентот треба да освои минимум бодови од посета на теоретска и практична настава. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите проверки на знаење и активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и англиски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот, наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата.	
22.	Литература		
	22.1.	Задолжителна литература	
		1.	• Драган Ѓорѓев, Михаил Кочубовски, Владимир Кендровски и Гордана Ристовска. Хигиена и здравствена екологија. Институт за јавно здравје, Скопје, 2008.
		• Драган Ѓорѓев, Владимир Кендровски, Гордана Ристовска, Златанка Димитровска. Хигиена на храна и исхрана. Институт за јавно здравје, Скопје 2008.	
22.2.	Дополнителна литература		
	1.	• Училиште КВ, ссШог. РиОПс НеаГИ апс1 РГСУСПОУС МеФсше. 1Че\Уогк:	